

تا: ۲۸۵ق [جنگ: ۱-۴۶۷]

● معجم شعرای عرب / تراجم / فارسی

mo'jam-e šo'arā-ye 'arab

مدرس گیلانی، مرتضی بن شعبان، ق ۱۴ قمری
modarres-e gīlānī, morteza ebn-e ša'bān(- 20c)

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۶۳۳

جلد ۱؛ بی‌ک، بی‌تا [د.ث. مجلس]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۶۳۴

جلد ۲؛ بی‌ک، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● معجم شعرای فارس / تراجم / فارسی

mo'jam-e šo'arā-ye fāres

مدرس گیلانی، مرتضی بن شعبان، ق ۱۴ قمری
modarres-e gīlānī, morteza ebn-e ša'bān(- 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۶۳۵

بی‌ک، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● معجم الشيوخ < المنتخب

● معجم الشيوخ = المعجم المختص / رجال / عربی

mu'jam-uš šuyūx = al-mu'jam-ul muxtaṣ

ذهبی، محمد بن احمد، ۶۷۳ - ۷۴۸ قمری
zahabī, mohammad ebn-e ahmad (1275 - 1348)

شرح حال هزار نفر از مشایخ خویش را که با آنان ملازم بوده و استفاده علمی کرده است یا آنهایی که به او اجازه روایت داده‌اند به ترتیب حروف هجا آورده و در پایان به کسانی که به کتبه معروفند پرداخته است.

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۳۳۸

آغاز: بسملة ... و بعد، فهذا معجم مختص بذکر من جالسته من المحدثین أو أجاز لی مروياته من طلبة الحدیث ... حرف الألف الأبرقوهی احمد بن اسحاق، الاخنای الاسکندری ابراهیم بن فلاح امام الکلامیة الاندرسی احمد بن سعد؛ انجام؛ ابوبکر بن یوسف عبدالقادر الخلیلی الحنبلی من فضلاء المقادسة ... سمع من جماعة و قرأ بنفسه قليلاً و نسخ نفسه و للناس ... و كانت وفاته فی سنة ثلاث و ثمانین و سبعمائة ابوذر محمد بن ابوذرة محمد بن ابومحمود بن محمد بن ابراهیم ...

خط: نستعلیق، کا: میرزا محمد بن رستم، تا: ذیحجه ۱۱۲۸ق؛ محشی، صورت قرائت برخی از عالمان که در نسخه اصل وجود داشته، در این نسخه نیز آمده؛ ۳۷گ، ۳۱ سطر (۲۹×۱۷)، اندازه:

نجف ضبط شده و در پایان جغرافیای «بحرین» (که در ترتیب القباپی نیامده) نیز به آن افزوده شده است. این ترتیب (از آبه تا بحرین) در نسخه ش ۳۹۶۵ دانشگاه تهران نیز رعایت شده، اما در فهرست آنجا با عنوان «معجم البلدان» از «ابوبکر احمد بن موسی بن مردویه سپاهانی» معرفی گردیده است. با مقایسه به عمل آمده، این کتاب منتخب معجم البلدان حموی است که از روی نسخه‌ای به خط قاضی نورالله شوشتری (-۱۰۱۹ق) استکتاب شده است. احمد بن موسی سپاهانی نیز از راویان یاقوت حموی است نه مؤلف.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۶۲۳

آغاز: بسملة. آبه بالباء الموحدة قال ابوسعید قال الحافظ ابوبکر احمد بن موسی بن مردویه آبه من قرى اصفهان؛ انجام: و فتح العلاء [العلاء] السابور و دارین فی خلافة عمر ... و الله اعلم بالصواب

خط: نسخ، کا: میر فضل شاه، تا: اواخر قرن ۱۳؛ اهدایی؛ رهبری، اسفند ۱۳۷۶؛ جلد: مقوا، ۸۷گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۶×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۹-۱۸۶]

● معجم الحكماء / تراجم / فارسی

mo'jam-ol hokamā'

مدرس گیلانی، مرتضی بن شعبان، ق ۱۴ قمری
modarres-e gīlānī, morteza ebn-e ša'bān(- 20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۶۵۱

ترجمه ۱۲۰ فیلسوف و عالم؛ بی‌ک، بی‌تا [د.ث. مجلس]

● المعجم رازی / ادبیات / عربی

al-mo'jam-e rāzī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۲-عکس و ۳۲-عکس

نسخه اصل: ایاصوفیا ۴۲۷۲ (۱۹۹۱/۱)؛ بی‌ک، بی‌تا [فیلمها ف: ۳-۲۱۹]

● معجم شاهنامه / لغت / فارسی

mo'jam-e šāhnāme

علوی طوسی، محمد رضا بن محمد
'alavī tūsī, mohammad rezā ben mohammad
وایسته به: شاهنامه؛ فردوسی، ابوالقاسم (۳۲۹-۴۱۶ق)
واژه نامه شاهنامه و معنای لغات آن به ترتیب القبا.

تهران؛ مرکز فرهنگي خراسان؛ شماره نسخه: ۷۶عکسی

اصل: کتابخانه ملا فیروز (کاما)، بمبئی هند؛ خط: نستعلیق، بی‌ک،

فرستگان: نسخ‌های خطی ایران (فخا)؛ جلد سی؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276268

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳

۱۱۷. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۰۸۷۲

خط: نسخ خوش، بی‌کاف، بی‌تا؛ قطع: وزیری [میراث شهاب: س ۲۹-۲۴]

● المغنی فی الضعفاء / رجال / عربی

al-muğnī fi-ḥḍu'afā'

ذهبی، محمد بن احمد، ۶۷۳ - ۷۴۸ قمری

zahabī, mohammad ebn-e ahmad (1275 - 1348)

در معرفی و شناخت راویانی که، به نظر ذهبی «ضعفاء» نامیده شده‌اند، به نحو بسیار مختصر ضمناً کتاب مشتمل است بر ذکر کذابین و ضاعین و متروکین و جمعی از مجهولین. ذهبی اسامی این اشخاص را، از کتاب بخاری، ابی زرعة، ابن حاتم، نسائی، ابن خزیمه، عقیلی، ابن عدی، ابن حبان، دار قطنی، دولابی، حاکمین، خطیب و ابن جوزی، جمع نموده است. آغاز: بسمله، قال الشيخ الامام الحافظ شمس الدين ابو عبدالله محمد بن احمد ... الحمد لله العادل في القضية الحاكم في البرية الذي قضى على الخلق بالسهر والنسيان و حرم عليهم الكذب و البهتان ...

چاپ: حلب، دار المعارف، محقق: نورالدین عتر، چاپ اول، دو جزء، ۱۳۹۱ق.

[الوفی بالوفیات ۱۶۴/۲؛ کشف الظنون ۱۷۵۰/۲؛ هذیه العارفين ۱۵۵/۲؛ زرکلی الاعلام ۲۲۳/۶]

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶عکسی

آغاز: برابر؛ انجام: آخر کتاب المغنی، و الحمد لله وحده و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله ... و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظيم

نسخه اصل: کتابخانه احمدیه حلب؛ خط: نسخ، بی‌کاف، تا: احتمالاً اواخر قرن ۸؛ محشی منقول از کتاب «الترغیب و الترهیب» حافظ، زکی الدین ابن عبد العظیم بن عبد القوی منذری؛ ۱۷۷گ، ۲۱ سطر [عکسی ف: ۱-۱۴]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۷۹۴۵

آغاز: برابر؛ انجام: ابوالصلاح النخعی عن همام بن الحرث اسمه سلیمان ضعفه القطان.

از ابتدای کتاب تا اواسط باب کنی؛ خط: نسخ، بی‌کاف، تا: قرن ۹؛ افتادگی: انجام؛ محشی؛ اهدایی: رهبری، دی ۱۳۸۱؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: مقوا، ۱۶۹گ، ۱۷-۲۴ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۴سم [اهدائی رهبر: ۸-۱۱۷] و [ف: ۲۷-۲۴۶]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۱۶۷۳

آغاز: برابر؛ انجام: قال الحافظ عبدالغنی وقایعی فی هذا الباب و صلی الله علی محمد و آل محمد اجمعین.

خط: نسخ، کاف: محمد بن علی، تا: صفر ۱۳۴۱ق؛ مصحح، محشی؛ اهدایی: رهبری، خرداد ۱۳۷۲؛ جلد: مشمع، ۱۷۳گ، ۲۳ سطر،

علی آله و اصحابه و اتباعه تسلیماً کثیراً ... و افضلهم جرماً یوم الاثنين وقت العصر سبع عشر جمادی الاخری سنة (زیر وصله صحافی رفته است) فی بلدة لاهیجان عمرت ببقاء و الی هنا ... و انا الفقیر الراجی عفور بن الرحیم حسین بن حسن آقا المتطبب اللنگرودی عفی الله عنهما

خط: نستعلیق خوب، کاف: حسین بن حسن متطبب لنگرودی، تا: دوشنبه ۱۷ جمادی الثانی، رقم سال به زیر وصله صحافی پوشیده شده است؛ تملک: محمد باقر طیب ابن شیخ علی؛ کاغذ: هندی، جلد: تیماج مذهب، ۴۰۵گ، ۱۹ سطر (۱۸/۵×۱۱/۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۱۱-۹۷]

۱۱۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۵۹۶۰

آغاز: برابر

خط: نسخ کهن، بی‌کاف، بی‌تا؛ مصحح، محشی؛ تملک: احمد بن ابراهیم قاضی بیگ، اسماعیل بن محمد، محمد بن علی بن امرالله، محمد حسیب کاملی زاده؛ مهر: «المتوکل علی الله میرزا محمد» (مرح)؛ ۲۲۲گ، ۲۹ سطر، اندازه: ۱۸×۲۶سم [ف: ۴۴-۱۵۸]

۱۱۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۵۷۰۵

آغاز: برابر؛ انجام: الحمد لله الذي هدانا لهذا ... تم الكتاب بعون الملك الوهاب

خط: نسخ، کاف: علی بن ابواسحق شیرازی، بی‌تا [رایانه]

۱۱۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۹۱۰

آغاز: و مختاراً لابن هبل و جامع المالمقی؛ انجام: علی بن حسین الطیب العاملی کرکی عفی عنهما آمین

خط: نستعلیق، کاف: علی بن حسین طیب عاملی کرکی، بی‌تا؛ افتادگی: آغاز [رایانه]

۱۱۴. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۳۷۹

آغاز: برابر؛ انجام: و سلم تسلیماً کثیراً کثیراً.

نسخه کهن و نفیس است؛ خط: نستعلیق، بی‌کاف، بی‌تا؛ محشی؛ جلد: تیماج، ۷۶۶ص، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۲۴سم [ف: ۲-۹۸]

۱۱۵. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۵۲۱/۱

آغاز: و بعد حمد الله و الثناء علیه ... هذا الكتاب هو ثاني الكتب التي صنفناها في الطب التي الاول منها هو في الاحكام الكلية ... و الثاني منها هو هذا الكتاب المجموع في الادوية المفردة؛ انجام: و اذا مضغ بالملح و ابتلع قطع اللعاب السائل ... قريب الاحوال من الا ينسون حاريايس في الثالثة و قيل في الثانية يطرد.

جلد دوم و مشتمل بر دو مقاله می‌باشد: المقالة الاولى: فی القوانين الطیبة التي يجب ان تعرف من امر الطب، در ۶ فصل، المقالة الثانية: فی قوی الادوية و الاغذية المفردة الجزئية در چهار لوح؛ خط: نسخ، بی‌کاف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح؛ ۱۳۳گ (۲-پ-۱۳۴پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۷×۲۴سم [ف: ۲۰-۹۵]

۱۱۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۱۳۸

آغاز: برابر؛ انجام: اوالحراره یوجب غلیانی

خط: نسخ و نستعلیق، بی‌کاف، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [الفبائی: ۵۳۷-]

فهرستگان: نسخ‌های خطی ایران (فخا)؛ جلد سی؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276268

استاد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳

رساله کوتاهی است در بیان کنیه‌ها و القاب ائمه اطهار که در سند روایات آمده است این مبحث در کتب رجالی مطرح شده و شاید این رساله فصلی از یکی از آنها باشد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۶۲۲۴/۳

آغاز: کنیه علی ع س ابوالحسن اول و کنیه حسن ع س ابومحمد اول و کنیه حسین علیه السلام ابو عبدالله اول و کنیه علی بن الحسین؛ انجام: ابوالقاسم محمد و علی و فاطمه ... صلوات اله علیهم اجمعین ائمتی و سادتی و شفعاپی.
خط: نسخ، بی‌کاء، تا: حدود قرن ۱۳؛ ۲ گ (۳۵-۳۶) [ف: ۴۱-۱۹۲]

● کنیه‌ها و اسماء مشترک و خاص معصومین (ع)

تاریخ معصومین

konye-hā va asmā'-e moštarak va xās-e ma'sūmīn

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۰۵۱/۷

خط: نسخ، بی‌کاء، بی‌تا؛ جلد: تیماج، ۲ ص (۲۸۴-۲۸۵)، ۲۵ سطر [ف: ۲۵-۶۱]

● کنیه‌های معصومین (ع) / تاریخ معصومین / عربی

konye-hā-ye ma'sūmīn

حکیم بیگلر، جعفر بن حاج آقا، ق ۱۴ قمری

hakīm bīglar, ja'far ebn-e hāj āqā(-20c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۴۳۹/۳

خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: قرن ۱۴؛ ۲ ص (۷۷-۷۸) [مختصر ف: ۶۸۳-]

● الکواشف البرهانیة / کلام و اعتقادات / عربی

al-kawāšif-ul burhāniya

کرمانی، محمد بن یوسف، ۷۱۷ - ۷۸۶ قمری

kermānī, mohammad ebn-e yūsof (1318 - 1385)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۸۳۲

خط: نسخ، بی‌کاء، تا: قرن ۹؛ افتادگی: آغاز وانجام؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج، ۳۵۸ ص، ۳۹ سطر، اندازه: ۲۵×۱۶ سم [ف: ۱۸۶۸-۱۰]

● کواشف الحجب عن مشکلات الکتب / اصول فقه / عربی

kawāšif-ul ḥujub 'an muškilāt-il kutub

مازندرانی، محمد صالح بن محمد محسن، ق ۱۳ قمری

māzandarānī, mohammad sāleh ebn-e mohammad mohsen(-19c)

محمد طیب فرزند میرزا ابوالفضل، تا: ۱۲۵۵ ق؛ جلد: تیماج، ۷ گ

(۱۷۴-۱۸۰ پ)، اندازه: ۲۲×۱۵ سم [ف: ۲۷-۳۳۸]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۳۳۵/۱۴

آغاز: برابر؛ انجام: استکمال باید بوق مرام و بکنه مراد بفضل الله المنان المفضل ... تمت هذه الذخيرة العظمی. دنباله آن سه سطر الحاقی و جعلی است.

خط: نسخ و شکسته، کاء: سید محمد علی قاتنی، تا: ۱۲۶۳ ق؛

مجدول؛ جلد: تیماج، اندازه: ۲۰/۵۲×۱۴/۲ سم [ف: ۱۰-۱۲۳]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۵۶/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق تحریری مخلوط به شکسته، بی‌کاء، تا: ۱۲۹۵-

۱۲۹۷ ق؛ ۳۶ گ (۲۳-۵۸ پ) [ف: ۱-۲۴۶]

۹. قم؛ معصومیه؛ شماره نسخه: ۵۲۶

آغاز: برابر؛ انجام: بر پاره‌ای اطلس زرد یا گاه عددی مروراید قام نگارند و با خویش دارند از برای تعلم علوم و سهولت آن و زیادی قوت حافظه.

خط: نستعلیق، بی‌کاء، بی‌تا؛ افتادگی: انجام؛ جلد: تیماج، ۴۷ گ،

۱۵ سطر (۱۴/۵×۷/۵)، اندازه: ۲۰×۱۲ سم [ف: ۲-۱۴۵]

سالكنى < المقتنى فى سرد الكنى

● الكنى / رجال / عربی

al-kunay

ذهبی، محمد بن احمد، ۶۷۳ - ۷۴۸ قمری

zahabī, mohammad ebn-e ahmad (1275 - 1348)

وابسته به: الاسامی و الكنى؛ حاکم نیشابوری، محمد بن محمد (۲۸۵-۳۷۸)

کنیه‌هایی که برای روات حدیث در کتاب‌های روایتی اهل سنت به کار برده می‌شود، به ترتیب حروف تنظیم کرده است. این کتاب ترتیب کتاب ابو احمد حاکم نیشابوری است با اختصار و اضافه آنچه که احتیاج به اضافه دارد.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۵۴۶۰/۱

آغاز: الحمد لله الذى لم يتخذ ولداً و لم يكن له شريك فى الملك

أبدأ ... أما بعد فهذا مؤلف تمس اليه أعظم الحاجة فى معرفة الكنى؛ انجام: غالب كنى النساء انما هي اذا كبرت المرأة دعيت باسم ولدها و كثير منهن تكنى بكنية زوجها

خط: نسخ، کاء: میرزا علی اکبر ایروانی شرفخانی، بی‌تا؛ جلد:

تیماج، ۲۰۷ گ (۳-۹ پ)، ۱۳ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۷ سم [ف: ۲۴۰-۱۴]

● كنى الائمة عليهم السلام و القابهم / تراجم / عربی

kunay-il a'imma 'alay-him-us-salām wa alqāb-u-hum

فهرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیست و ششم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276264

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۰/۲۰۱۳